

МЕЃУНАРОДЕН НАУЧЕН СОБИР

***АНТИФАШИЗМОТ ПОМЕЃУ МЕМОРИЈАТА И ЗАБОРАВОТ
(ПО ПОВОД 80 ГОДИНИ ОД ПРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА АСНОМ)***

МУЗЕЈ НА МАКЕДОНСКАТА БОРБА ЗА САМОСТОЈНОСТ
МЕМОРИЈАЛЕН ЦЕНТАР НА ХОЛОКАУСТОТ НА ЕВРЕИТЕ ОД МАКЕДОНИЈА

Скопје, 13 – 15 ноември 2024 година

Организациски одбор

проф. д-р Митко Б. Панов (директор на ЈНУ ИНИ)
проф. д-р Љубица Јанчева (претседателка на Организацискиот одбор)
проф. д-р Александар Симоновски (секретар на Организацискиот одбор)
акад. Драги Ѓорѓиев
проф. д-р Катерина Мирчевска
проф. д-р Александар Литовски
проф. д-р Вера Гошева
проф. д-р Марјан Ивановски
проф. д-р Габриела Топузовска
проф. д-р Невен Радически
проф. д-р Александар Манојловски
проф. д-р Ирена Стефоска
проф. д-р Наташа Диденко
проф. д-р Ѓорѓи Малковски

ПРОГРАМА

13 НОЕМВРИ 2024 Г. (СРЕДА)
МУЗЕЈ НА МАКЕДОНСКАТА БОРБА ЗА САМОСТОЈНОСТ

11:00 – 12:10

СВЕЧЕНО ОТВОРАЊЕ

ПОЗДРАВНИ ГОВОРИ

- проф. д-р Митко Панов, директор на Институтот за национална историја – Скопје
- проф. д-р Биљана Ангелова, ректорка на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
- акад. Живко Попов, претседател на Македонската академија на науките и уметностите
- проф. д-р Наташа Котлар-Трајкова, директорка на Државниот архив на Република Северна Македонија
- проф. д-р Христијан Мицкоски, претседател на Владата на Република Северна Македонија
- проф. д-р Гордана Сиљановска-Давкова, претседателка на Република Северна Македонија

12:10 – 13:00

ОТВОРАЊЕ И РАЗГЛЕДУВАЊЕ НА ИЗЛОЖБАТА

АСНОМ – израз на суверената волја на македонскиот народ за остварување на неговото право на самоопределување

13:00 – 13:30

Коктел

РАБОТЕН ДЕЛ

13:00 – 13:30

Регистрација на учесниците

СЕСИЈА 1 – 13:30 – 14:45

Модератори: Љубица Јанчева, Александар Симоновски

Новица Велјановски

МЕЃУНАРОДНИОТ ОДГЛАС НА АСНОМ И НА НЕГОВИТЕ РЕЗУЛТАТИ

Владо Камбовски

АСНОМСКИТЕ ДРЖАВНО-ПРАВНИ ПОСТУЛАТИ И НИВНИТЕ СОВРЕМЕНИ РЕФЛЕКСИИ

Владо Поповски

АСНОМ И НЕГОВОТО МЕСТО ВО МАКЕДОНСКАТА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

Виктор Габер

ГЕОПОЛИТИКАТА И ВОЕНИ МИСИИ НА АСНОМ – ИНАУГУРАЦИЈА НА НОВИОТ МЕЃУНАРОДЕН СУБЈЕКТ

Билјана Поповска

ПРЕЗИДИУМОТ НА АСНОМ ВО ВРШЕЊЕТО НА ЗАКОНОДАВНАТА И НА ИЗВРШНАТА ФУНКЦИЈА

Дискусија

Пауза за кафе

СЕСИЈА 2 – 15:00 – 16:15

Модератори: Александар Литовски, Драгица Поповска

Љубица Јанчева

ОД АВНОЈ ДО АСНОМ

Драгица Поповска

АСНОМ: ПОЛИТИЧКИ СИМБОЛИ И СЛОГАНИ

Александар Литовски

МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО ПРАШАЊЕ НА ПРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА АСНОМ

Ѓорѓи Чакарјаневски

ИДЕОЛОГИЈАТА И ВОЕНАТА СТРУКТУРА – СИЛЕН ПЕЧАТ НА АСНОМ

Ѓорѓи Малковски

**ПРЕЗИДИУМОТ НА АСНОМ И НЕГОВАТА АКТИВНОСТ ВО С. ГОРНО ВРАНОВЦИ,
ВЕЛЕШКО**

Рубинчо Белчески

**ОСВРТ НА СТАТИЈАТА „ПРЕД СВИКУВАЈНЕТО НА НАРОДНОТО СОБРАНИЕ“ ОД
МЕТОДИЈА АНДОНОВ-ЧЕНТО**

Дискусија

14 НОЕМВРИ 2024 Г. (ЧЕТВРТОК)

МЕМОРИЈАЛЕН ЦЕНТАР НА ХОЛОКАУСТОТ НА ЕВРЕИТЕ ОД МАКЕДОНИЈА

СЕСИЈА 3 – 10:00 – 11:30

Модератори: Катерина Тодороска, Зеќир Рамчиловиќ

Катерина Тодороска

**НЕКОЛКУ ДОКУМЕНТИ ДО МАКЕДОНСКОТО И ДО АЛБАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ ОД
1943/1944 ГОДИНА**

Зеќир Рамчиловиќ

**УЧЕСТВОТО НА УЧЕНИЦИТЕ ОД „ДРЖАВНА ВЕЛИКА МЕДРЕСА НА КРАЛОТ
АЛЕКСАНДАР I“ ВО НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА И АНТИФАШИСТИЧКА ВОЈНА
ВО МАКЕДОНИЈА И ВО ЈУГОСЛАВИЈА**

Иванка Василевска

БАЛКАНСКИТЕ ОДНОСИ И МАКЕДОНСКОТО ПРАШАЊЕ (1934 – 1940)

Árpád Hornyák

**THE BALKANS, YUGOSLAVIA, AND MACEDONIA IN HUNGARIAN FOREIGN POLICY IN
THE WORLD WAR II**

Роберто Трајковски

**ОПШТИ НАСОКИ НА ДЕЈСТВУВАЊЕ НА КОЛАБОРАЦИОНИСТИЧКИТЕ
ОРГАНИЗАЦИИ ГРУПИ И ПОЕДИНЦИ ВО ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА ОД ВОЈНАТА ВО
ВАРДАРСКИОТ ДЕЛ НА МАКЕДОНИЈА (1944)**

Роберт Бојаџиевски

**УЛОГАТА НА МИХАЈЛО АПОСТОЛСКИ ВО ЗАВРШНИТЕ БОРБИ ЗА
ОСЛОБОДУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА ВО 1944 ГОДИНА**

Dušan Vojković

ALBANIAN REBELS IN MACEDONIA DURING 1945

Дискусија

Пауза за кафе

СЕСИЈА 4 – 11:45 – 13:15

Модератори: Вера Гошева, Марјан Иваноски

Вера Гошева

**МАКЕДОНСКИТЕ ДОБРОВОЛЦИ ВО ШПАНСКАТА ГРАЃАНСКА ВОЈНА: БОРО
ПОЦКОВ**

Марјан Иваноски, Марјан Гијовски

**ГЛЕДИШТАТА НА ДРАГАН БОГДАНОВСКИ ЗА АСНОМ И ЗА НЕЗАВИСНА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Виолета Ачкоска

**КРСТЕ ЦРВЕНКОВСКИ ВО СОЗДАВАЊЕТО И ГРАДЕЊЕТО НА СОВРЕМЕНАТА
МАКЕДОНСКА ДРЖАВА**

Невен Радически

АСНОМ И МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВА ВО МЕМОАРИТЕ НА БОРИСЛАВ БЛАГОЕВ

Јетон Доко

**ДЕЈНОСТА НА Д-Р НЕЌАТ АГОЛИ КАКО МИНИСТЕР ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА
ПОЛИТИКА ВО ВЛАДАТА НА НРМ (1945 – 1948)**

Љубен Тевдовски

**ТРАНСФОРМАЦИИТЕ НА МАКЕДОНСКИОТ ЕТНОНАЦИОНАЛЕН НАРАТИВ ВО
АНТИФАШИСТИЧКИОТ КОНТЕКСТ: ПОСЛЕДНИТЕ ОДБЛЕСОЦИ НА „КЛАСИЧНАТА
ЗЕМЈА“ НИЗ ВИЗИИТЕ НА ЕМАНУЕЛ ЧУЧКОВ**

Дискусија

Коктел – 13:15 – 14:15

СЕСИЈА 5 – 14:15 – 15:35

Модератори: Александар Манојловски, Маријана Шеќибовиќ

Александар Манојловски

**УЧЕСТВОТО НА ЖАМИЛА КОЛОМОНОС ВО НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА И
АНТИФАШИСТИЧКА ВОЈНА**

Владимир Караџоски

НАРОДНИТЕ ХЕРОИ ОД ПРИЛЕП И ОД ПРИЛЕПСКО

Игор Јуруков

**ДВЕ ЕТАПИ ОД ОСУМДЕЦЕНИСКИОТ ТРЕТМАН НА АНТИФАШИЗМОТ ВО
НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА (1944 – 2024)**

Marijana Šećibović, Refik Šećibović

**ANTI-FASCIST DECISIONS IN THE SECOND WORLD WAR AND CONTEMPORARY
FREEDOM OF TEACHING**

Игор Јанев, Борче Милошески

**ПРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА АСНОМ ВО НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА ВО
ГИМНАЗИСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Иван Иванов, Александра Илиеска

**ОД ПРЕСПАНСКОТО СОВЕТУВАЊЕ ДО АСНОМ: КУЗМАН ЈОСИФОВСКИ-ПИТУ И
ЗАРОДИШОТ НА МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВНОСТ**

Мартин Додевски

**СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА ОД НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА И АНТИФАШИСТИЧКА
ВОЈНА НА МАКЕДОНИЈА ВО КРИВОПАЛАНЕЧКАТА ОКОЛИЈА**

Дискусија

Пауза за кафе

СЕСИЈА 6 – 15:45 – 16:55

Модератори: Катерина Мирчевска, Лидија Ѓурковска

Катерина Мирчевска

**ОДНОСОТ НА ВЛАДАТА НА НРМ КОН БЕГАЛЦИТЕ ОД ГРАЃАНСКАТА ВОЈНА ВО
ГРЦИЈА (1948 – 1950)**

Лидија Ѓурковска, Габриела Топузовска

**ПРОЦЕСОТ НА ИНДУСТРИЈАЛИЗАЦИЈАТА НА МАКЕДОНИЈА ПО ВТОРАТА
СВЕТСКА ВОЈНА**

Јованка Кепеска

ЗА КАРАКТЕРОТ НА МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВА ЗАВЕДЕН СО АСНОМ (1944)

Емел Шериф-Мифтар

ПИОНЕРСКАТА ЖЕЛЕЗНИЧКА ЛИНИЈА ВО СКОПЈЕ ВО 1948 ГОДИНА

Антонио Петков

**МОТИВИТЕ НА ПРАВОСЛАВНОТО СВЕШТЕНСТВО ЗА УЧЕСТВО ВО НОАВМ И НА
АСНОМ**

Кирче Трајанов

ХРИСТИЈАНСКИОТ ОДНОС КОН ВОЈНАТА

Дискусија

15 НОЕМВРИ 2024 Г. (ПЕТОК)

МУЗЕЈ НА МАКЕДОНСКАТА БОРБА ЗА САМОСТОЈНОСТ

СЕСИЈА 7 – 10:00 – 11:20

Модератори: Александар Симоновски, Валентина Миронска-Христовска

Тодор Чепреганов

**ОД ПРИЗНАВАЊЕ ДО НЕГИРАЊЕ (ОД АСНОМ ДО ДОГОВОРОТ ЗА
ДОБРОСОСЕДСТВО И СОРАБОТКА СО БУГАРИЈА)**

Александар Симоновски

**ИМЕНУВАЊЕТО НА РАВНОГОРСКОТО ДВИЖЕЊЕ ВО ДОСИЕЈАТА НА
МАКЕДОНСКАТА СЛУЖБА ЗА ДРЖАВНА БЕЗБЕДНОСТ**

Далибор Јовановски, Никола Минов

ГРЧКИОТ ИРЕДЕНТИЗАМ КОН СОВРЕМЕНАТА МАКЕДОНСКА ДРЖАВА

Nebojša Stambolija, Momir Ninković

**VICTIMS OF THE SECOND WORLD WAR FROM THE TERRITORY OF MACEDONIA
ACCORDING TO THE CENSUS OF WAR VICTIMS**

Валентина Миронска-Христовска

**КОНТИНУИТЕТОТ НА ДРЖАВНОСНИТЕ КОНЦЕПЦИИ НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД
ПОЈАВАТА НА СЕПАРАТИЗМОТ**

Здравко Стојкоски

**ОДЛУКИТЕ НА АСНОМ И НИВНАТА РЕЛЕВАНТНОСТ ВО АКТУЕЛНИОТ
ОПШТЕСТВЕН КОНТЕКСТ**

Сашо Додевски

**РЕВИЗИОНИСТИЧКИТЕ ТЕНДЕНЦИИ И ПОЛИТИЧКИОТ ИНТЕРВЕНЦИОНИЗАМ
ВО ОДНОС НА АНТИФАШИЗМОТ И НА ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА**

Дискусија

Пауза за кафе

СЕСИЈА 8 – 11:35 – 12:35

Модератори: Лилјана Гушевска, Катерина Младеновска-Ристовска

Лилјана Гушевска

**СОЦИОЛИНГВИСТИЧКИ ОСВРТ НА ПРЕПИСКАТА ПОМЕЃУ ДИМИТАР ВЛАХОВ И
ЛАЗАР КОЛИШЕВСКИ (1948 – 1952)**

Катерина Младеновска-Ристовска

**ПРИДОНЕСОТ НА МИХАИЛ Д. ПЕТРУШЕВСКИ ВО КОДИФИКАЦИЈАТА НА
МАКЕДОНСКИОТ ЛИТЕРАТУРЕН ЈАЗИК И ВО ИНСТИТУЦИОНАЛНОТО
ОРГАНИЗИРАЊЕ НА СОВРЕМЕНАТА МАКЕДОНСКА ДРЖАВА**

Димитар Пандев

**СТИЛСКИТЕ СИНТЕЗИ ВО АСНОМСКИТЕ ДОКУМЕНТИ СПРОТИ РЕЗОЛУЦИЈАТА ЗА
ЈАЗИК И ПРАВОПИС**

Елка Јачева-Улчар

**АСНОМ КАКО ЗАОКРУЖЕНА ОСНОВА НА ИСТОРИСКИОТ РАЗВОЈ НА
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И ВЛОГ ВО НЕГОВАТА ИДНИНА**

Ганка Цветанова

**УЛОГАТА НА МИСИРКОВ ВО СТАНДАРДИЗАЦИЈАТА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И
ВО ОБЕЗБЕДУВАЊЕТО НА ПОЛИТИЧКАТА ЛЕГИТИМНОСТ НА МАКЕДОНСКАТА
НАЦИЈА**

Дискусија

Пауза за кафе

СЕСИЈА 9 – 12:35 – 13:35

Модератори: Сузана Мицева, Наташа Диденко

Нада Јурукова, Горанчо Јакимов

ОДЛУКИТЕ НА АСНОМ И НИВНИОТ ОДРАЗ ВО КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНАТА ОБЛАСТ

Наташа Диденко

РАЗВОЈОТ НА МАКЕДОНСКАТА МУЗИЧКА КУЛТУРА ОД 1944 ДО 1991 ГОДИНА

Мишел Павловски

ПОЛИТИЧКИОТ ТЕАТАР: ДИСКУРС НА ОТПОРОТ И АНТИФАШИЗМОТ

Ана Витанова-Рингачева, Иван Котев

ОДРАЗОТ НА НОАВМ ВО НАРОДНИТЕ ПЕСНИ ОД СТРУМИЦА И ОД СТРУМИЧКО

Сузана Мицева

**НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА ВО РОМАНИТЕ ЗА ДЕЦА И МЛАДИ НА
ВИДОЕ ПОДГОРЕЦ**

Дискусија

13:35 – ЗАВРШЕН ЗБОР И ЗАТВОРАЊЕ НА НАУЧНИОТ СОБИР

КОКТЕЛ

**Времетраењето на излагањата е ограничено на 10 минути, а на
дискусијата на 5 минути.**